Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) WIELKA-POHULANKA 19—17.

Nr. Wilno, dnia 4 stycznia 1934 r. 981.

Treść numeru:

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"D z i e ń K o w i e ń s k i o p r o j e k c i e b u d o w y p o r t u w D r u i ."Dzień Kowieński" Nr.293 z 1933 r. Art.p.t. "Na marginesie dnia". /I.1934/. Streszczenie:

Prasa litewska usiłuje przekonać, iż w Wileńszczyźnie panuje wyjątkowa nędza. Chociaż informacje prasy litewskiej są przesadne, jednak "sytuacja ekonomiczna po tamtej stronie linji administracyjnej jest istotnie bardzo ciężka". Przyczyną tego jest "chiński mur" w stosunkach polsko-litewskich, skutkiem którego Wileńszczyzna znalazła się w "ślepej uliczce, worku bez wyjścia, w którym gospodarczo się dusi". Żadne jednak tamy nie zahamują prawa natury, która "wypędzona przez drzwi, wraca przez okno".

Myśl gospodarcza Wileńszczyzny szuka wyjścia z impasu. Powstał projekt budowy portu w Drui, który utorowałby Wileńszczyźnie drogę do morza. W Polsce rozlega się hasło "frontem do rynku wewnętrznego". Obszary wschodnie i północno-wschodnie są uważane za "ziemię obiecaną dla ekspansji polskiego producenta". Są to plany przyszłości, które młode Państwo Polskie realizuje z wielkim rozmachem. Dowodzi tego rozbudowa Gdyni.

"W dziedzinie naszych zainteresowań i dążności ku Wilnu zadużo bijemy w hałaśliwe a puste bębny propagandy jego zdobywania, a zamało poświęcamy rzeczowej uwagi zjawiskóm i przemianom, jakie w tem Wilnie zachodzą".

Utorowanie przez Wileńszczyznę nowej drogi do morza przez port w Drui oznaczałoby ominięcie przez nią starych szlaków prowadzących przez Litwę, zaś barjery wzniesione na tym szlaku stałyby się dla niej gospodarczo obojętne.

Proces unifikacji gospodarczej Polski prowadzi do wyeliminowania Wileńszczyzny z organizmu gospodarczego Litwy. Zapowiada to wielkie zmiany układu stosunków gospodarczych w tej części Europy.-

K r o n i k a .

A n t y h i t l e r o w s k i e z a r z ą d z e n i a n a L i t w i e ./I.1934/:"Morning Post." donosi na podstawie wiadomości pochodzących z kół zbliżonych do poselstwa litewskiego w Londynie, że rząd litewski przygotowuje energiczne zarządzenia, aby zahamować agitację hitlerowską na Litwie.

W najbliższym czasie rząd litewski ma deportować ok.100 agitatorów hitlerowskich, rekrutujących się zpośród nauczycieli, sędziów i urzędników. Pierwsza grupa będzie wysłana poza granice Litwy 18 stycznia, pozostałe 1 kwietnia i 1 lipca. Lokalne pismo hitlerowskie, wychodzące w Kłajpedzie, będzie zawieszone. Noszenie brunatnych koszul z odznakami swastyki ma być zabronione. Agenci hitlerowscy finansowani byli przez centralę hitlerowską w Berlinie i planowali przewrót bolszewicki na korzyść Niemiec. Działalność ich była tem niebezpieczniejsza, że niektórzy z nich zajmowali stanowiska wpływowe.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

R a d a z j e d n o c z o n e j p r a c y n a r o d o w e j w L i t w i e ."Jaunakas Zinas" /z 2.I.1934 r./:W związku ze zmianą statutu Zw.tautininków, odbywa się obecnie w Litwie reorganizacja działalności tego związku. Utworzony został nowy organ związku, nazwany "Radą zjednoczonej pracy narodowej". Zadaniem tej rady będzie kierować wszystkiemi organizacjami pokrewnemi Związkowi Narodowców i koordynować ich działalność z działalnością Związku Narodowców.

Chociaż oficjalnie na czele rady stoją premjer Tubelis oraz sekretarz gen.Związku tautininków Rastenis, faktycznie jednak władzę naczelną sprawuje sam Antoni Smetona.

Jak donoszą, w skład "Zjednoczenia pracy narodowej" wejdą poza Zw.Narodowców; związek szaulisów, zw.młodzieży "Młoda Litwa", korporacja akademicka "Leo Lithuania", zw.nauczycieli narodowców, Związek Wyzwolenia Wilna oraz organizacje harcerskie.-

K o r p o r a c j a i n ż y n i e r ó w l i t e w s k i c h .Prasa kowieńska z 30.XII.1933 /I.1934/: W tych dniach rozpoczęła swą działalność korporacja inżynierów litewskich "Plenas". Jest to pierwsza czysto litewska organizacja inżynierów, która ma za cel szerzenie wiedzy technicznej wśród młodzieży litewskiej. Do korporacji mogą być przyjęci jedynie ci inżynierowie, którzy ukończyli uniwersytet W.W.-

R o z w ó j T a u r o g i R o s i e ń .Prasa kow. z 30.XII.1933. /I.1934/: Jak przewidują, po Nowym Roku miasta Taurogi i Rosienie otrzymają prawo miast pierwszej kategorji. Liczba mieszkańców Taurog i Rosień przekroczyła już 10 tysięcy.-

Ż y c z e n i a n o w o r o c z n e r e d a k c j i "L i e t.Ż i n." "Liet.Ziniòs" Nr.296 z 1933 r. dorocznym zwyczajem zamieszczają życzenia noworoczne dla różnych osobistości.

Lit.cenzorowi prasowemu kpt.Vilutisowi "L.Ż." życzą, by chociaż we śnie wyobraził on siebie na stanowisku redaktora organu ludowców i zrozumiał jego sytuację; dr.Purvckisowi - aby zakończył swe wspomnienia o utracie Wilna; prof.Romerowi - zdjęcia "camera obscura" i wyjaśnienia "objektywu" politycznego; dr.Blażisowi i dr.Kairuksztisowi - utworzenia kliniki dla leczenia osób trawionych manją nacjonalizmu; dyr.Lapenasowi - zastanowienia się, czy aby ekonomika nie przynosi szkody karjerze politycznej; działaczowi Zw.Narodowców inż.Iljinowowi - napisania pamiętników o tem, jak, będąc ministrem Bermonta wysyłał ultimatum rzadowi litewskiemu; "dyktatorowi 1934-go r. Piłsudskiemu" - aby strzegł się bomby i brauninga Piłsudskiego - rewolucjonisty z lat 1905-1908;:akademikom - zlitewszczenia ich wyglądu przez wdeptanie w błoto niemieckich "jermułek" junkierskich oraz rapierów; Szkole Nauk Politycznych - uzupełnienia programu przez wprowadzenie kursów zoologicznego /dusicielskiego/ rasizmu.-

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a .

P r o t e s t L i t w i n ó w k ł a j p e d z k i c h p r z e c i w k o a n t y p a ń s t w o w e j p o l i t y c e w ł a d z a u t o n o m i c z n y c h .Prasa kowieńska z 30.XII.1933 r./I.34/: 28 grudnia 1933 r. w Kłajpedzie odbyło się zebranie miejscowych Litwinów, w którym wzięło udział przeszło 3 tys.osób.

Na wstępie zabrał głos b.prezes Dyrektorjatu kłajpedzkiego p. Simonaitis, który scharakteryzował panujace obecnie stosunki w kraju. Mówca oświadczył: "Kraj jest litewski i dziś najważniejszem naszem zadaniem jest ratowanie tych Litwinów, którym różni agenci i banczki związali ręce interesami pieniężnemi i którzy musza z tego powodu ulegać wskazówkom obcych". Sytuacja w kraju jest nie do zniesienia. Wysoki urzędnik kraju, lekarz weterynarji dr.Neumann zbiera wiadomości o sytuacji w pow.Szyłokarczma za pośrednictwem obywatela obcego państwa i raporty o tem przyjmuje w Tylży. Łatwo zrozumieć po co mu są potrzebne te wiadomości. Robota taka ma swą nazwę.Rzad musi zareagować na ostatnie zajścia. Mowę swą zakończył mówca powitaniem energicznych zarządzeń wydanych przez gubernatora Navakasa, pozbawiających pracy w Kr.Kłajp. szeregu urzędników obywateli obcego państwa. Ostatni ustęp mowy spotkał się ze szczególnym aplauzem zebranych.

Zebranie przyjęło rezolucję, stwierdzającą, że w kraju od wieków zamieszkałym przez Litwinów prawa większości litewskiej są systematycznie deptane przez organy władz autonomicznych, że język litewski w urzędach i sądach kłajpedzkich oraz innych instytucjach autonomicznych nie posiada praw należnych językowi państwowemu, że w szkołach prowadzona jest systematyczna akcja germanizacyjna młodzieży litewskiej i nawet wychowanie w duchu antypaństwowym, że aparat administracyjny Kraju Kłajpedzkiego używany jest do zwalczania litewskości, że pod płaszczykiem działalności gospodarczej szereg organizacyj prowadzi zgubną robotę przeciwpaństwową oraz, że podżegacze prowadzący robotę podważającą podstawy państwa działają na mocy instrukcji zewnątrz. Rezolucja wita energiczne kroki gubernatora kraju, który dąży do oczyszczenia wybrzeża litewskiego z żywiołów wnoszących niepokój w życie kraju. Pozatem rezolucja domaga się okiełzania elementów, wnoszacych niepokój w życie Kr.Kłajp., zapewnienia należnych praw językowi lit., zabezpieczenia i obrony praw obywateli kraju przed konkurencją pracy ze strony obcokrajowców, wreszcie domaga się ona państwowej kontroli organizacyj kredytowych dla ochrony ludności przed wyzyskiem ze strony intruzów i oszustów.-